

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-06-9123

Chișinău

12 / 11 / 2018

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru modificarea articolului 178 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1074 din 8 noiembrie 2018.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Justiției.

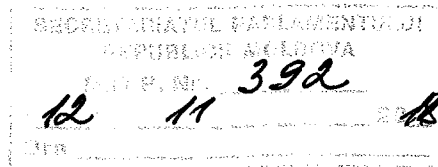
Anexe:

1. Hotărîrea Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege (în limba română - 1 filă și în limba rusă - 1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română - 1 filă și în limba rusă - 1 filă);
3. Nota informativă la proiectul de lege (3 file);
4. Avizele și recomandările, în original, recepționate în cadrul avizării și consultărilor publice (2 file);
5. Tabelul comparativ (2 file).

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex.: V. Mustea
Tel.: 022250128

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373-22-250104

Fax:
+ 373-22-242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr.1074

din 8 noiembrie 2018

Chișinău

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
articolului 178 din Codul de procedură penală
al Republicii Moldova nr. 122/2003**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea articolului 178 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Victoria Iftodi

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea articolului 178 din Codul de procedură penală
al Republicii Moldova nr. 122/2003**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Articolul 178 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699) se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Măsurile preventive prevăzute la alin.(1) și (2) pot fi dispuse pe un termen de cel mult 12 luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen de cel mult 12 ani, sau 24 de luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 12 ani.”

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Legii pentru completarea articolului 178 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul legii pentru completarea articolului 178 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003, este elaborat de Ministerul Justiției.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul legii pentru completarea articolului 178 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/ 2003, este elaborat în vederea executării Hotărârii Curții Constituționale nr. 19 din 3 iulie 2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 178 alin. (3) din Codul de procedură penală (*obligația de a nu părăsi țara*).

Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 19 din 3 iulie 2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 178 alin. (3) din Codul de procedură penală s-a constatat neconstituționalitatea omisiunii de a reglementa durata maximă pentru care poate fi dispusă măsura preventivă „obligația de a nu părăsi țara”.

Curtea a remarcat că această situație generează o incertitudine pentru persoanele obligate să nu părăsească țara, neavând posibilitatea de a-și adapta conduita și de a prevedea eventualele evoluții, și totodată, creînd deficiențe în aplicarea acestei măsuri.

Obligarea de a nu părăsi țara, fiind o măsură preventivă aplicabilă în cursul urmăririi penale și a judecării cauzei, reprezintă o modalitate ce echilibrează libertatea individuală, prin evitarea detenției, cu interesele societății, stabilind în privința persoanei anumite obligații sau restricții.

Ingerința generată de omisiunea reglementării duratei maxime de aplicare a obligării de a nu părăsi țara vizează un drept fundamental - dreptul persoanei la libera circulație, protejat de prevederile articolului 27 din Constituție. Restricțiile impuse libertății de mișcare pot încălca articolul 2 din Protocolul nr.4 la Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, dacă nu sunt prevăzute de lege.

Respectiv obligarea de a nu părăsi țara, urmărind un scop legitim, fiind nediscriminatorie și necesară într-o societate democratică, se impune pentru protejarea valorilor statului de drept.

Potrivit **art. 175 și 178 alin.(2)** din Codul de procedură penală, obligarea de a nu părăsi țara este o măsură preventivă neprivativă de libertate și constituie o alternativă a măsurilor preventive privative. Această măsură poate fi luată de către procuror sau de instanța de judecată, dacă există probe sau indici temeinici din care rezultă bănuiala rezonabilă că bănuitul/învinitul/inculpatul a săvârșit o infracțiune și dacă măsura este necesară în scopul asigurării bunei desfășurări a procesului penal, al împiedicării sustragerii inculpatului de la urmărirea penală.

Curtea Constituțională a statuat că, articolul 178 din Codul de procedură penală instituie anumite restricții pentru drepturile și libertățile persoanei fără a stabili durata maximă pentru care poate fi dispusă măsura preventivă a obligării de a nu părăsi țara. Astfel, neindicarea expresă a *dies ad quem* a măsurii obligarea de a nu părăsi țara constituie o omisiune legislativă contrară Constituției.

Prin urmare, în scopul remedierii deficienței de reglementare a normei menționate, Ministerul Justiției propune completarea articolului 178 din Codul de procedură penală prin care se va reflecta durata maximă a acestei măsuri.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În condițiile în care în Hotărârea nr. 19 din 3 iulie 2018 Curtea Constituțională a declarat *neconstituțională* omisiunea de a reglementa durata maximă pentru care poate fi dispusă măsura preventivă „obligația de a nu părăsi țara”, se propune completarea art. 178 cu un nou alineat (3¹).

Astfel, noile prevederi vor statua că măsurile preventive și anume, obligarea de a nu părăsi țara sau localitatea, pot fi dispuse pe un termen de cel mult 12 luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen de cel mult 12 ani sau pe un termen de cel mult 24 de luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 12 ani.

Referitor la bănuît, durata maximă pentru care poate fi dispusă măsura preventivă obligația de a nu părăsi țara și localitatea nu poate depăși termenul maxim de a avea calitatea de bănuît. Potrivit art. 63 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, termenul de recunoaștere în calitate de bănuît nu poate depăși 3 luni sau 6 luni în condiția dispunerii prelungirii termenului de menținere a calității de bănuît de către Procurorul General sau adjuncții lui.

Respectivul termen, este similar cu cel prevăzut la art. 190 pentru măsura preventivă - liberarea provizorie sub control judiciar. În acest sens și Curtea Constituțională în hotărârea sa a statuat că „Până la remedierea deficienței de reglementare constatate prin hotărâre și înlăturarea viciului de neconstituționalitate se vor aplica termenele totale stabilite de articolul 191 din Codul de procedură penală.”.

Ținând cont de faptul că măsurile preventive sub forma obligării de a nu părăsi localitatea și obligării de a nu părăsi țara nu presupun un grad de ingerință sporit ca și în cazul arestului preventiv sau arestului la domiciliu, intenționăm majorarea termenului maxim pentru care pot fi dispuse măsurile, în funcție de pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea respectivă. Astfel, în cazul infracțiunilor ușoare, mai puțin grave, grave durata maximă nu poate depăși 12 luni, sau, în cazul infracțiunilor cu o gravitate sporită, întru realizarea scopurilor măsurilor preventive, se propune ca durata maximă a măsurii să nu poată depăși 24 de luni.

Durata maximă de aplicare a obligării de a nu părăsi localitatea sau țara pentru anumite categorii de infracțiuni are, totodată, scopul de a oferi șansa subiecților împuțerniciți cu aplicarea legii, de a recurge la măsuri preventive de alternativă arestului

cu un nivel minim de ingerință în drepturile și libertățile persoanei.

Din interpretarea în spiritul echității a normelor procesual-penale care instituie termene pentru aplicarea altor măsuri preventive se impune necesitatea completării articolului 178 din Codul de procedură penală cu durata maximă pentru care poate fi aplicată obligarea de a nu părăsi localitatea sau țara.

4. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

În urma adoptării proiectului Legii pentru completarea articolului 178 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 nu va fi necesar modificarea cadrului normativ conex.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Legii a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

Proiectul de lege a fost avizat pozitiv, fiind comunicată lipsa de obiecții și propuneri de către Ministerul Afacerilor Interne și Procuratura Generală.

7. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție și raportul de expertiză va fi prezentat ulterior.

/ Ministru

Victoria IFTODI